

**MILITARYZACJA JAKO NARZĘDZIE WSPOMAGAJĄCE PAŃSTWO
PODCZAS BEZPOŚREDNIEGO ZEWNĘTRZNEGO ZAGROŻENIA
BEZPIECZEŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
– WYBRANE ASPEKTY**

***MILITARIZATION AS A STATE SUPPORTING TOOL
DURING A DIRECT EXTERNAL THREAT TO THE SECURITY
OF THE REPUBLIC OF POLAND***

Dariusz ĆWIK, *dariusz.cwik@witu.mil.pl*, ORCID: 0000-0003-1866-0958
Wojskowy Instytut Techniczny Uzbrojenia, ul. Pr. St. Wyszyńskiego 7, 05-220 Zielonka
Military Institute of Armament Technology, 7 Wyszyńskiego St., 05-220 Zielonka, Poland
Krzysztof MESZYŃSKI, *biuro@meszynskiconsulting.pl*, ORCID: 0000-0001-7600-3206
Warszawska Szkoła Biznesu, ul. Smulikowskiego 6/8, 00-389 Warszawa
Warsaw University of Business, 6/8 Smulikowskiego St., 00-389 Warsaw, Poland

DOI 10.5604/01.3001.0054.1491

Streszczenie: Celem artykułu jest identyfikacja i ocena wybranych systemowych rozwiązań odnoszących się do militaryzacji w kontekście przepisów ustawy o obronie Ojczyzny. W artykule przedstawiono problematykę militaryzacji z uwzględnieniem wieloelementowego charakteru państwa. W pierwszej części autorzy przedstawiają kwestię uwarunkowań prawnych odnoszących się do militaryzacji oraz definiowania zadań szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa uzasadniających wpis do wykazu jednostek przewidzianych do militaryzacji. W części drugiej artykułu przedstawiono rozważania w odniesieniu do czynności organu wnioskującego o objęcie militaryzacją, organu, który objął jednostkę przygotowaniami do militaryzacji, kierownika jednostki przewidzianej do militaryzacji i kierownika jednostki zmilitaryzowanej. Efektem podjętego tematu są wnioski i postulaty dotyczące sposobu i trybu ustalania jednostek przewidzianych do militaryzacji oraz przedsięwzięć planistycznych i organizacyjno-mobilizacyjnych organów biorących udział w procesie przygotowania do objęcia militaryzacją jak i również po zmilitaryzowaniu. Materiałem źródłowym przedstawionych treści są akty prawa powszechnie obowiązującego oraz powszechnie dostępne inne dokumenty normatywne i opracowania naukowe.

Abstract: The aim of the article is to identify and evaluate selected systemic solutions relating to militarization in the context of the provisions of the Homeland Defense Act. The article presents the issue of militarization taking into account the multi-element nature of the state. In the first part, the authors present the issue of legal conditions relating to militarization and to definition of tasks of particular importance for the security or defense of the state, justifying entry in the list of units to be militarized. The second part of the article presents considerations in relation to the activities of the authority applying for militarization, the authority that covered the unit with preparations for militarization, the head of the unit intended for militarization and the head of the militarized unit. The result of the discussed topic are conclusions and postulates regarding the method and mode of determining the units to be militarized and planning and organizational-mobilization projects of bodies involved in the process of preparation for militarization as well as after militarization. Generally applicable law acts and publicly available normative documents and scientific studies is the source material of the presented content.

Słowa kluczowe: jednostka objęta militaryzacją, jednostka przewidziana do militaryzacji, militaryzacja, zadania szczególnie ważne dla bezpieczeństwa lub obronności państwa

1. Wstęp

Ciągłość zarządzania państwem w warunkach zaistnienia zagrożeń bezpieczeństwa typu zewnętrznego i w czasie wojny jest jednym z kluczowych uwarunkowań stanowiących nie tylko o przetrwaniu państwa, ale przede wszystkim o poczuciu bezpieczeństwa ludności zamieszkującej teren kraju. Kluczową rolę w tworzeniu i utrzymaniu bezpieczeństwa narodowego spełnia państwo jako najwyższa forma organizacji życia społeczeństwa. Głównym celem i motywem działania państwa jest zapewnienie interesów narodowych, w tym zapewnienie przetrwania i warunków rozwoju (Sulowski, Brzeziński, 2014).

Przyjmuje się, że środkami polityki bezpieczeństwa będą wszystkie zasoby i instrumenty, przy użyciu których państwo stara się kształtować pożądane postawy oraz działania krajowych i zagranicznych aktorów bezpieczeństwa, a także pożądane stany zjawisk i procesów bezpieczeństwa narodowego.

Analiza istoty państwa w ujęciu rzeczowym i funkcjonalnym, pozwala na wyodrębnienie z otoczenia i uporządkowanie wewnątrz organizacji elementów wchodzących w skład jego struktury. Elementy te poprzez wzajemne oddziaływanie zapewniają prawidłowe funkcjonowanie systemu kierowania bezpieczeństwem państwa. Złożoność mechanizmów i wielość zadań w procesie zarządzania bezpieczeństwem państwa sprawia, że kierowanie w tak wielopłaszczyznowej organizacji jaką jest państwo, jest procesem skomplikowanym wymagającym precyzyjnego przypisania kompetencji poszczególnym

Keywords: unit being subject to militarization, unit intended for militarization, militarization, tasks of particular importance for the security or defense of the state

1. Introduction

Continuity of state governance in conditions of existing security threats of external character and during the war is one of key conditions deciding not only about the survival of the state, but about the sense of security for people living in the country, as well. The state as the highest form of a society life organisation plays a fundamental role in preparation and maintenance of the national security. Safeguarding the national interests, including the survival and conditions of development, is a main objective and purpose of state activities (Sulowski, Brzeziński, 2014).

It is accepted that the measures of the security policy can include all resources and instruments which the state may use for shaping demanded attitudes and activities of national and foreign participants of the security process, and also demanded parameters of events and processes of the national security.

Analysis of the state essence in material and functional aspects allows for a distinction in the environment, and for arrangement inside the organisation, of components contained in its structure. These components and their mutual interactions provide proper functionality of the state security governing system. Complexity of mechanisms and multitude of tasks in the process of state security governing process bring about that the control of such multi-lateral organisation as the state is a complex process demanding a precise assignment of competences to particular authori-

organom i instytucjom obsługującym.

Efektywność systemów zarządzania czy też kierowania bezpieczeństwem państwa

w stopniu decydującym uwarunkowana jest od regulacji ustawowych i wynikających z nich aktów wykonawczych (Kitler i in., 2014), w szczególności w odniesieniu do organów administracji publicznej oraz przedsiębiorców realizujących zadania szczególne ważne dla bezpieczeństwa lub obronności państwa w obszarze militaryzacji.

Aktualnie państwo staje się szczególnie wrażliwe na zakłócenia w funkcjonowaniu wielu systemów zapewniających jego ciągłość działania zarówno w czasie stałej gotowości obronnej państwa jak i również w podczas zagrożenia zewnętrznego bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny (Misiuk, 2018). Dlatego też, głównym celem militaryzacji jest zapewnienie ciągłości działania wytypowanych jednostek do objęcia militaryzacją – w drodze decyzji administracyjnej – w okresie stanu wyjątkowego, stanu wojennego, ogłoszenia mobilizacji oraz w czasie wojny. Zapewnienie ciągłości działania dotyczy zarówno zabezpieczenia zasobów osobowych w postaci przekształcenia stosunku pracy w stosunek służby oraz gwarancji wyposażenia w sprzęt i środki, które będą na wyposażeniu jednostki zmilitaryzowanej.

Aby wyjść naprzeciw powyższym wyzwaniom w dniu 23 kwietnia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, zwana dalej „ustawą o obronie Ojczyzny” (Ustawa ..., 2022), w której ustawodawca podjął próbę uporządkowania problematyki militaryzacji. Celem artykułu jest identyfikacja i ocena wybranych systemowych rozwiązań odnoszących się do militaryzacji w kontekście przepisów powyższej ustawy.

ties and servicing institutions.

Efficiency of governing, or controlling, the systems of state security is conditioned in a decisive degree by the law regulations and the executive acts resulting from them (Kitler and others, 2014), and especially in respect to authorities of public administration and contractors conducting the commissions which are of a special importance for the security or state defence in domain of militarisation.

Today the state becomes especially vulnerable to disturbances in functionality of many systems providing its continuous operation both at the time of permanent defence readiness of the state, and during external threats to state security or at wartime (Misiuk, 2018). For this reason the main objective of the militarisation is to provide the continuous operation of units planned for militarisation – by administrative decision – during the state of emergency, martial law, announcement of mobilisation, or at wartime. Providing the continuity of functioning concerns both the safeguarding of human resources by a form of conversion of employment relations into service relations, and a warranty for supplying the equipment and assets needed for the militarised unit.

In order to cope with the above mentioned challenges the law on Homeland defence from 11 March, 2022 went into force on 23 April, 2022, here and later named as “Homeland Defence Act” (Act ..., 2022), where the legislator made an attempt to put in order the questions of militarisation. The paper is aimed to identify and evaluate selected systemic solutions relating to the militarisation in the context of regulations of the above Act.

2. Uwarunkowania formalno-prawne oraz definiowanie militaryzacji

Militaryzacja, będąca narzędziem wspomagającym organy państwa w realizacji nałożonych na nie zadań obronnych, jest specyficzną formą zadań obronnych stanowiącą środek realizacji przedsięwzięć określonych w planach operacyjnych organów administracji rządowej w wymiarze organizacyjnym i osobowym.

Według H. Królikowskiego „militaryzacja to przekształcenie struktur organizacyjnych i stanów liczebnych, a także zamiana stosunku pracy na stosunek służbowy w jednostkach organizacyjnych podlegających militaryzacji, co umożliwi realizowanie zadań obronnych przez te jednostki”. Ponadto pozwala ona na sprawne funkcjonowanie państwa w okresie stanu wyjątkowego, stanu wojennego, ogłoszenia mobilizacji oraz w czasie wojny. Dodatkowo, H. Królikowski zauważa, że zmiana organizacji i funkcjonowania jednostek organizacyjnych oraz zmiana stosunku pracy osób zatrudnionych w tych jednostkach umożliwiają sprawniejszą realizację zadań produkcyjnych i usługowych. Militaryzacja jest formą realizacji zadań obronnych, a służba osób w jednostkach zmilitaryzowanych – jedną z form spełniania przez nie powszechnego obowiązku obrony (Królikowski, 2023).

Zakres militaryzacji został określony przez ustawodawcę w przepisach *ustawy o obronie Ojczyzny* w dziale XX poświęconym *Militaryzacji i ochronie obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa* oraz dwóch aktach wykonawczych przyjętych przez Radę Ministrów, w postaci *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie militaryzacji*, zwanego dalej „*rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 2022 r.*” (Rozporządzenie w sprawie militaryzacji..., 2022) oraz *rozporząd-*

2. Formal-legal Conditions and Definition of Militarisation

Militarisation, as a tool supporting the state authorities in execution of defensive tasks imposed on them, is a specific form of defensive assignments creating a measure for realisation of activities specified in operational plans of government administration authorities in organisational and personal dimensions.

According with H. Królikowski „militarisation is a conversion of organisational structures and human resources, and also replacement of employment relation into service relation in organisational units subjected to militarisation, what can provide realisation of defensive assignments by these units”. Moreover, it secures efficient functioning of state during emergency time, martial law, announcement of mobilisation, and wartime. Additionally, H. Królikowski notes that the change of organisation and functioning of organisation units, and change of work relation for persons employed in these units facilitate more efficient execution of production and service tasks. Militarisation is a form for realisation of defensive tasks, and the service of persons in the militarised units is one of forms in which they can fulfil the common obligation on defence (Królikowski, 2023).

The scope of militarisation was described by legislator in regulations of *the Homeland Defence Act* in chapter XX concerning *the Militarisation and protection of objects of special importance for the state security or defence*, and two executive acts accepted by the Board of Ministers in the form of *disposition of the Board of Ministers made on 28 April, 2022 about the militarisation* and named hereafter as „*disposition of the Board of Ministers from*

dzenia Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie sposobu i trybu nadawania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych oraz sporządzania zapotrzebowania na uzupełnienie potrzeb jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych, zwanego dalej „rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r.” (Rozporządzenie w sprawie sposobu i trybu ..., 2022)..

Przepisy ustawy o obronie Ojczyzny wyróżniają dwa stany, w jakich znajdują się jednostki obejmowane militaryzacją:

- stan przygotowania do militaryzacji;
- stan po objęciu jednostki militaryzacją.

Zdaniem autorów kluczową kwestią dla prowadzenia dalszych rozważań jest zdefiniowanie dwóch pojęć: „jednostka przewidziana do militaryzacji” i „jednostka objęta militaryzacją”.

Zgodnie z definicją legalną określoną w art. 2 pkt 11 ustawy o obronie Ojczyzny za jednostkę przewidzianą do militaryzacji uważa się podmiot lub przedsiębiorcę, na który nałożono zadania na rzecz obronności lub bezpieczeństwa państwa oraz umieszczono w wykazie jednostek przewidzianych do militaryzacji prowadzonym przez Ministra Obrony Narodowej.

Wykaz jednostek przewidzianych do militaryzacji prowadzi Minister Obrony Narodowej, a wpis do wykazu dokonuje się na podstawie wniosków zgłaszanych przez uprawnione organy, tj.: Prezesa Rady Ministrów; ministra właściwego ze względu na przedmiot działania podmiotu przewidzianego do militaryzacji; wojewodę właściwego ze względu na miejsce realizacji zadań przez jednostkę przewidzianą do militaryzacji; centralny organ administracji rządowej; kierownika urzędu centralnego oraz Prezesa Narodowego Banku Polskiego (Ustawa ..., 2022, art. 600 ust. 3).

Zadania na rzecz obronności lub bezpie-

28 April, 2022.” (Disposition on militarisation ..., 2022), and disposition of the Board of Ministers from 24 May, 2022 on the way and procedure for granting organisational-mobilisation assignments and preparation of specifications for restoration of demanded stocks in already militarised units and predicted for militarisation, hereafter named „disposition of the Board of Ministers from 24 May, 2022” (Disposition on the way and procedure ..., 2022)..

Regulations of the *Homeland Defence Act* distinguish two states in which the units predicted for militarisation can be:

- state of preparation for militarisation;
- state after subsection of unit to militarisation.

According to the authors, a key question for further considerations is to define two notions: „unit predicted for militarisation” and „unit subjected to militarisation”. According with a legal definition described in art. 2, clause 11 of the *Homeland Defence Act*, as a unit predicted for militarisation can be considered a subject or contractor with the imposed tasks for state defence or security which is included in the list of units predicted for militarisation and prepared by the Minister of National Defence.

Specification of units predicted for militarisation is prepared by the Minister of National Defence and entry into the specification can be made on the basis of applications submitted by authorised authorities, i.e.: Prime Minister; relevant minister regarding the scope of activities of a subject predicted for militarisation; relevant governor regarding the place of realisation of tasks by a unit predicted for militarisation; central authority of governmental administration; head of central administration, and Director of the Polish National Bank (the Act ..., 2022, art. 600 pos. 3).

czeństwa państwa zawsze nakładane są w drodze decyzji administracyjnej i dotyczą zadań związanych tylko z:

- 1) produkcją lub naprawą wyrobów, wykonywaniem usług oraz pracami wdrożeniowymi i ekspertyzami niezbędnymi do zabezpieczenia potrzeb obronnych państwa;
- 2) wykonywaniem przewozów wojskowych oraz logistycznym wsparciem Sił Zbrojnych i sojuszniczych sił wzmocnienia w ramach obowiązków państwowo-gospodarza;
- 3) funkcjonowaniem systemów łączności, transportu, energetyki oraz gazownictwa i sektora paliwowego, a także wykonywaniem funkcji wynikających ze zwierzchnictwa w polskiej przestrzeni powietrznej;
- 4) budową, rozbudową i odtwarzaniem infrastruktury obronnej państwa oraz osłony technicznej infrastruktury transportowej, a także gromadzeniem i utrzymywaniem rezerw strategicznych na potrzeby osłony technicznej tej infrastruktury;
- 5) informacyjnym zabezpieczeniem funkcjonowania systemu obronnego państwa;
- 6) utrzymaniem bezpieczeństwa i porządku wewnętrznego;
- 7) ochroną obiektów o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa lub obronności państwa;
- 8) zabezpieczeniem logistycznym wsparcia wykonywania zadań na rzecz bezpieczeństwa lub obronności;
- 9) zabezpieczeniem funkcjonowania systemów sieci wodociągowych lub kanalizacyjnych.

Natomiast, objęcie militaryzacją jednostki przewidzianej do militaryzacji to procedura przekształcenia tej jednostki (przedsiębiorcy) w jednostkę zmilitaryzowaną. Procedura ta może być uruchomiona tylko w czterech przypadkach (Ustawa ..., 2022, art. 600 ust. 1):

- po wprowadzeniu stanu wyjątkowego na całym terytorium Rzeczypospolitej

The assignments for the state defence or security are always imposed by the administrative decision and concern the tasks exclusively connected with:

- 1) Production or renovation of articles, rendering the services, and works on implementation and expertise reports needed for safeguarding the state defensive demands;
- 2) Realisation of military transports and logistic support of Armed Forces and Allied Strengthening Forces in the frame of host-nation duties;
- 3) Functioning of systems of communication, transport, energy and gas industry, and fuel sector, and execution of functions resulting from the governance over the Polish air space;
- 4) Building, upgrading, and reconstruction of state defence infrastructure, and protecting technical transport infrastructure, and also accumulation and maintenance of strategic reserves for a technical shielding of this infrastructure;
- 5) Informative measures securing functionality of the state defence system;
- 6) Maintenance of internal security and order;
- 7) Protection of objects of particular importance for the state security or defence;
- 8) Logistic measures securing the support for tasks executed in favour of security or defence;
- 9) Securing the operation of public water supplies and sewage system.

Hence, subjection to militarisation of a unit predicted for militarisation refers to a procedure of transformation of this unit (contractor) into the militarised unit. The procedure can be launched only in four cases (the Act ..., 2022, art. 600, pos. 1):

- After introduction of an emergency state on the whole territory of the Republic of Poland;

Polskiej;

- po wprowadzenie stanu wojennego;
- po ogłoszeniu mobilizacji;
- po ogłoszeniu czasu wojny.

Z dniem objęcia militaryzacją jednostki przewidziane do militaryzacji stają się jednostkami zmilitaryzowanymi, a kierownicy jednostek przewidzianych do militaryzacji stają się kierownikami jednostek zmilitaryzowanych z chwilą otrzymania kopii zestawienia zadań w zakresie militaryzacji.

3. Obszar prowadzonych badań czynności organów i kierowników jednostek w zakresie prowadzenia przygotowań do militaryzacji oraz objęcia militaryzacją

Procedura objęcia jednostki organizacyjnej militaryzacją inicjowana jest przez uprawniony organ, który przedkłada w tej sprawie wnioski Ministrowi Obrony Narodowej, zgodnie ze wzorem wniosku, o którym mowa w załączniku do *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 2022 r.*

Należy zwrócić uwagę, że czynnością poprzedzającą złożenie wniosku i objęcie jednostki organizacyjnej militaryzacją jest wydanie decyzji administracyjnej w sprawie nałożenia obowiązku realizacji przez jednostkę zadań szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa. Organ wydając decyzję kieruje się koniecznością zapewnienia realizacji nałożonych na niego zadań obronnych, a w szczególności wynikających z planowania operacyjnego.

Zakres tych zadań wskazuje, że militaryzacją będą obejmowani m.in. przedsiębiorcy, specjalistyczne instytucje państwowe (np. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej), organy administracji czy instytucje powołane do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym np. Policja, Straż Graniczna

- After introduction of the martial law;
- After declaration of mobilisation;
- After declaration of the wartime.

On the day of subjection to militarisation the units predicted for militarisation became the militarised units and the managers of units predicted for militarisation became the managers of militarised units in the moment when they receive the copies of specifications of tasks in the frame of militarisation.

3. Domain of Carried out Investigations on Activities of Authorities and Managers of Units Concerning Preparation to Militarisation and Subjection to Militarisation

The procedure of subjection of an organisational unit to militarisation is initiated by an entitled authority which submits an application for this matter to the Minister of National Defence, according with a pattern of the said application in annex to *disposition of the Board of Ministers from 28 April, 2022.*

It has to be noted that the issue of administrative decision imposing the obligations on the unit for realisation of especially important tasks for state defence or security is an action preceding the submission of the application and subjection of the unit to militarisation. At issuing the decision the authority considers the need for securing the realisation of defensive tasks imposed on it, and especially those resulting from the operational planning.

The extension of these tasks indicates that militarisation can affect among others contractors, specialised state institutions (e.g. Polish Airlines Agency), authorities of administration, or institutions called for maintenance of security and public order,

na (Ustawa o Policji, 1990; Ustawa o Straży Granicznej, 1990).

W przypadku przedsiębiorców należy zauważyć, że militaryzacja przenika się z zadaniami realizowanymi przez przedsiębiorców na rzecz Sił Zbrojnych. Dlatego też, w przypadku przedsiębiorcy wykonującego zadania na rzecz Sił Zbrojnych militaryzacja jest dodatkowym środkiem na podniesienie sprawności i niezawodności Sił Zbrojnych w przypadku wojny. W znaczeniu prawnym militaryzacja jest jednym z zadań wykonywanych przez przedsiębiorców na rzecz Sił Zbrojnych (H. Królikowski, 2023, s. 1115).

Kolejną czynnością poprzedzającą przedłożenie wniosku Ministrowi Obrony Narodowej jest ustalenie limitu osób dla jednostki zmilitaryzowanej. Ustalenie limitu następuje na podstawie dokonanej przez kierownika jednostki, na którą nałożono obowiązek realizacji zadania szczególnie ważnego dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, analizy potrzeb w zakresie limitu osób. Kierownik jednostki przedstawia propozycję limitu organowi, który nałożył na niego zadania decyzją administracyjną. Biorąc pod uwagę, że jest to propozycja limitu osób, to ostateczna decyzja, na podstawie uzgodnień, należy do organu występującego z wnioskiem do Ministra Obrony Narodowej.

Następną czynnością jest przesłanie wniosku, za pośrednictwem Sekretarza Rady Ministrów, do rozpatrzenia przez Radę Ministrów. O pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Sekretarz Rady Ministrów niezwłocznie informuje Ministra Obrony Narodowej oraz organ wnioskujący o objęcie militaryzacją danej jednostki. W dalszej kolejności organ wnioskujący informuje o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku kierownika jednostki zmilitaryzowanej.

Jeżeli obowiązek zadań szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa

including for instance Police, Border Guard (The Act on Police, 1990; The Act on Border Guard, 1990).

In the case of contractors it has to be noted that militarisation intermixes with the tasks performed by the contractors in favour of the Armed Forces. And for that, in the case of a contractor performing tasks in favour of the Armed Forces the militarisation is an additional measure for increasing the efficiency and reliability of Armed Forces in the case of war. In a legal sense, the militarisation is one of tasks performed by contractors in favour of the Armed Forces (H. Królikowski, 2023, p. 1115).

A next action preceding the submission of application to the Minister of National Defence is the establishment of personnel limitation for the militarised unit. The limitation is established on the base of an analysis of demands for personnel limitation performed by the manager of the unit on which the obligation was imposed for realisation of an assignment of special importance for state security or defence. The manager of the unit submits a proposal of limitation to the authority which imposed on him the assignments by an administrative decision. Regarding the fact that it is a proposal of personnel limitation, the final decision is made by the authority submitting the application to the Minister of National Defence.

In the next step the application is sent by the Secretary of the Board of Ministers to Board's consideration. The Secretary of the Board of Ministers without any delay informs the Minister of National Defence and the authority applying for subjection of a specific unit to militarisation about a positive consideration of the motion. Next, the applying authority informs the manager of the militarised unit about positive consideration of the motion.

stwa został nałożony na przedsiębiorcę, to podstawa i sposób realizacji przedmiotowych zadań zostaje określona i dodatkowo doprecyzowana w umowie zawartej z organem, który wydał decyzję. Należy zauważyć, że umowa nie jest dokumentem wymaganym do złożenia wniosku o objęcie jednostki militaryzacją. Z przepisów ustawy wręcz wynika, iż rozpoczęcie procedowania projektu umowy następuje dopiero po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku przez Ministra Obrony Narodowej, a w konsekwencji nadaniu jednostce zmilitaryzowanej numeru identyfikacyjnego, ustaleniu jej nazwy oraz dokonaniu wpisu jednostki do wykazu. Termin graniczny na podpisanie umowy z kierownikiem jednostki przewidzianej do militaryzacji wynosi 6 miesięcy od dnia otrzymania od Sekretarza Rady Ministrów informacji o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku. W chwili dokonania wpisu do wykazu, jednostka organizacyjna staje się jednostką przewidzianą do militaryzacji.

Przygotowania jednostek przewidzianych do militaryzacji do realizacji zadań są finansowane ze środków własnych tych jednostek. Natomiast koszty realizacji zadań szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa są finansowane z budżetu państwa, z części będącej w dyspozycji organu wnioskującego o objęcie jednostki militaryzacją.

W ocenie autorów największe kontrowersje budzi tutaj sposób zabezpieczenia zadania dotyczącego ochrony obiektów o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa lub obronności państwa przez jednostki zmilitaryzowane, w szczególności konieczność wyposażenia w uzbrojenie osób pełniących ochronę oraz inne niezbędne przedmioty wyposażenia. Autorzy zauważają, że czynność ta jest praktycznie niewykonalna przez wojewodów i ministrów (są to upoważnione or-

If the obligation of assignments of special importance for state security or defence was imposed on the contractor then the substantiation and methods of fulfilment of the subjective tasks will be specified and detailed in an agreement concluded with the authority which issued the decision. It has to be noted that the agreement is a document which is not required for submission of the motion for subjection of the unit to militarisation. The regulations of the Act say clearly that preparation of a draft of the agreement can start only after a positive consideration of the motion by the Minister of National Defence what in consequence means the granting of the identity number, approval of its name, and making the entry of the unit into a register. A deadline for signature of the agreement with the manager of the unit predicted for militarisation expires after 6 month from the day when the information about positive consideration of the motion was received from the Secretary of the Board of Ministers. When the entry is made into the register, then the organisational unit becomes the unit predicted for militarisation.

Preparations of units predicted for militarisation for realisation of assignments are financed by own assets of these units. But the costs for realisation of assignments of special importance for the state security or defence are financed by the state budget, from the part being in disposition of the authority applying for subjection of the unit to militarisation.

The authors represent an opinion that a way for securing the realisation of assignment for protection of objects of special importance to the state security or defence by the militarised units, and especially a necessity for equipping the personnel providing the protection with the arms and other needed parts of the equipment, is a most contro-

gany do wnioskowania o objęcie jednostki militaryzacją). Dlatego też funkcjonalnym rozwiązaniem byłoby utrzymywanie przez wytypowany organ administracji rządowej magazynów z uzbrojeniem i wyposażeniem dla jednostek zmilitaryzowanych przeznaczonych do ochrony obiektów o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa lub obronności państwa. Pobranie uzbrojenia i wyposażenia z magazynów następowałoby zgodnie z ustalonym harmonogramem, uwzględniając planowany termin osiągnięcia gotowości do działania jednostki zmilitaryzowanej.

Od tego momentu, zarówno dla organu wnioskującego oraz dla kierownika jednostki przewidzianej do militaryzacji oraz adekwatnie kierownika jednostki zmilitaryzowanej został określony katalog przedsięwzięć, realizowanych zarazem w stałej gotowości obronnej państwa oraz po objęciu jednostki militaryzacją, którego finalnym produktem jest spełnienie warunków osiągnięcia terminu gotowości do jej działania.

Do kluczowych przedsięwzięć należących do organu, który objął jednostkę przygotowaniami do militaryzacji, będący zarazem organem, któremu podlega jednostka przewidziana do militaryzacji, w sprawach przygotowania do objęcia militaryzacją zalicza się:

- 1) sporządzenie w terminie 1 miesiąca, od dnia otrzymania od Sekretarza Rady Ministrów informacji o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, zestawienia zadań w zakresie militaryzacji, po czym niezwłoczne przekazanie kopii sporządzonego zestawienia odpowiednio szefowi wojskowego centrum rekrutacji (dalej: „WCR”) właściwemu ze względu na siedzibę jednostki przewidzianej do militaryzacji oraz kierownikowi jednostki przewidzianej do militaryzacji w części ich dotyczącej;
- 2) w terminie 6 miesięcy, od dnia otrzymania

wersial one. Authors realise that this action cannot be executed in practice by governors and ministers (they are the entitled authorities for submitting the motions for subjection of the unit to militarisation). Therefore, it could be a reasonable solution to maintain the stores with the arms and equipment for the militarised units designated for protection of objects of special importance for state security or defence by an indicated authority of the government administration. The arms and equipment could be collected from the stores in accordance with a settled schedule regarding the planned deadline for reaching the operational readiness of the militarised unit.

From that time on, both for the applying authority and for the manager of unit predicted for militarisation, and adequately the manager of militarised unit, a catalogue of activities was specified to be realised both at permanent state defensive readiness and after subjection of the unit to militarisation, aimed to fulfil the conditions of scheduled readiness for operation.

There are following key undertakings dealing with preparation of the unit for subjection to militarisation, and belonging to the authority which started to prepare the unit for militarisation, and which at the same time is the authority to which the unit predicted for militarisation is subjected to:

- 1) Preparation, within one month from the day of receiving the information of the Secretary of the Board of Ministers about the positive consideration of the motion, of a catalogue of tasks for the militarisation, and transferring the copy of prepared catalogue without any delay respectively to the chief of a military recruitment centre (MRC) which is relevant regarding premises of units predicted for militarisation, and to the manager

- nia od Sekretarza Rady Ministrów informacji o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku:
- opracowanie koncepcji militaryzacji zawierającą co najmniej wykaz przedsięwzięć związanych z przygotowaniem do objęcia militaryzacją jednostek przewidzianych do militaryzacji oraz szczegółowe zasady i tryb ich wykonywania w kierowanych działach administracji rządowej lub województwie, lub podległych jednostkach przewidzianych do militaryzacji, a także wyznaczanie organów lub osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych przedsięwzięć,
 - zatwierdzenie etatu jednostki zmilitaryzowanej i regulaminu organizacyjnego jednostki zmilitaryzowanej,
 - uzgodnienie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia osób, pełniących służbę w jednostce zmilitaryzowanej;
- 3) powiadamianie niezwłocznie Ministra Obrony Narodowej o zmianach dotyczących informacji ujętych w wykazie w zakresie podległych mu jednostek przewidzianych do militaryzacji,
 - 4) współpracę z kierownikiem jednostki przewidzianej do militaryzacji lub zmilitaryzowanej w zakresie sposobu zabezpieczenia potrzeb jednostki zmilitaryzowanej ujętych w etacie jednostki zmilitaryzowanej;
 - 5) możliwość udziału jednostek przewidzianych do militaryzacji w ćwiczeniach obronnych, których jest organizatorem;
 - 6) wdrażanie środków ochrony przetwarzanych danych osobowych;
 - 7) nadzorowanie realizacji czynności kierownika jednostki przewidzianej do militaryzacji;
 - 8) przechowywanie otrzymanych od kierownika jednostki zmilitaryzowanej wezwań
- of the unit predicted for militarisation, in parts of their concern;
- 2) Within 6 months after receiving from the Secretary of the Board of Ministers the information about a positive consideration of the motion:
 - Preparation of a concept of militarisation including at least a register of activities connected with preparation for subjection to militarisation of units predicted for militarisation, and detailed principles and procedures of their execution in the governed sectors of government administration or district governments, or in subjected units predicted for militarisation, and also appointing the authorities and persons responsible for realisation of particular activities,
 - Approving the status of militarised unit and the organisational regulations of militarised unit,
 - Approval of financial assets designated for salaries of servicemen serving with the militarised unit;
 - 3) Sending information without any delay to the Minister of National Defence about any changes concerning the information included in the catalogue and referring to subjected units predicted for militarisation,
 - 4) Cooperation with the manager of the unit predicted for militarisation, or militarised, over a method for safeguarding the demands of the militarised unit included in the status of the militarised unit;
 - 5) Possibility for participation of units predicted for militarisation in defence exercises which are organised by the authority;
 - 6) Implementation of protection measures for processed personal data;
 - 7) Supervision over the realisation of manager activities in the unit predicted for

dla osób, którym nadano przydziały organizacyjno-mobilizacyjne;

- 9) dostarczanie wezwań osobom, którym nadano przydziały organizacyjno-mobilizacyjne, po zmilitaryzowaniu jednostki.

Do kluczowych przedsięwzięć należących do kierownika jednostki przewidzianej do militaryzacji lub zmilitaryzowanej zgodnie z decyzją zalicza się:

- 1) opracowanie regulaminu organizacyjnego jednostki zmilitaryzowanej oraz etatu jednostki zmilitaryzowanej i przedstawienie tych dokumentów do zatwierdzenia organowi, który objął jednostkę przygotowaniami do militaryzacji;
- 2) ustalanie z organem, który objął jednostkę przygotowaniami do militaryzacji wysokość wynagrodzenia na stanowiskach służbowych ujętych w etacie jednostki zmilitaryzowanej;
- 3) nadawanie i uchylanie przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych do służby w jednostce zmilitaryzowanej w formie karty przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego sporządzanej w dwóch egzemplarzach w terminie 30 dni od zmiany stanu zatrudnienia (potwierdzenie przyjęcia karty przydziału następuje przez złożenie, na obu egzemplarzach, własnoręcznego podpisu przez osobę, której wydano kartę przydziału);
- 4) prowadzenie wykazu kart nadanych i uchylonych przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych;
- 5) aktualizowanie na bieżąco dokumentacji jednostki przewidzianej do militaryzacji oraz niezwłoczne informowanie organu, któremu ta jednostka podlega o zmianach formalnych, a także o innych okolicznościach mogących wpływać na możliwość realizacji zadań szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa;
- 6) przeznaczanie sprzętu i środków, których

militaryzacji;

- 8) Storing the summonses for persons with organisational-mobilisation assignments received from the militarised unit manager;
- 9) Delivering the summonses to persons with organisational-mobilisation assignments after militarisation of the unit.

There are following key activities of the manager of the unit predicted for militarisation, or a militarised unit, according to decision:

- 1) Preparation of organisational regulations for the militarised unit and the status of the militarised unit, and submission of these documents for approval by the authority which subjected the unit to preparations for militarisation;
- 2) Establishing, with the authority which subjected the unit to preparations for militarisation, the levels of salaries for services posts included in the status of militarised unit;
- 3) Granting and cancelling organisational-mobilisation assignments for the service in the militarised unit in the form of an organisational-mobilisation assignment card prepared in two copies within 30 days after the change of the employment state (the acceptance of the assignment card is made by putting a personal signature in two copies of cards by person to whom the assignment card was issued);
- 4) Keeping a register of granted cards and cancelled organisational-mobilisation assignments;
- 5) Current updating of documentation for the unit predicted for militarisation and informing without any delay the authority to which the unit is subordinated about any formal changes, and about other circumstances which can affect the capabilities of realisation of the tasks of special importance for the state security

- właścicielem jest jednostka przewidziana do militaryzacji, na potrzeby ujęte w etacie jednostki zmilitaryzowanej;
- 7) odpowiadanie za przygotowanie osób do służby w jednostce zmilitaryzowanej oraz zapoznawanie ze specyfiką służby w tej jednostce, m. in. poprzez uczestniczenie w szkoleniu obronnym;
 - 8) ustalanie sposobu przyjęcia i rozdziału środków pozyskanych w ramach świadczeń na rzecz obrony;
 - 9) wdrażanie środków ochrony przetwarzanych danych osobowych;
 - 10) współdziałanie z:
 - z szefem WCR właściwym ze względu na siedzibę jednostki przewidzianej do militaryzacji, w zakresie nadawania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych osobom niebędącym pracownikami jednostki przewidzianej do militaryzacji, a także w zakresie wyłączenia osób z obowiązku pełnienia do służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny,
 - z wójtami (burmistrzami, prezydentami miast) w zakresie przeznaczania osób, środków transportowych, maszyn, urządzeń oraz innych przedmiotów, które mogą zostać pozyskane w ramach świadczeń na rzecz obrony, a zostały ujęte w etacie jednostki zmilitaryzowanej;
 - 11) prowadzenie czynności dotyczących sposobu i trybu nadawania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych do jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych oraz sposobu sporządzania zapotrzebowania na uzupełnienie potrzeb jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych poprzez:
 - ustalenie z właściwym ze względu na siedzibę jednostki szefem WCR przeznaczenia osób, do nadania przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego, w tym braku przesłanek i or defence;
- 6) Designation of the equipment and assets owned by the unit predicted for militarisation to the demands included in the status of the militarised unit;
 - 7) Taking responsibility for preparation of personnel to the service in the militarised unit and familiarisation with the specificity of service in this unit, for instance by participation in defensive training;
 - 8) Establishing a method for acceptance and distribution of assets acquired in the frame of defence support;
 - 9) Implementation of protection assets for processed personal data;
 - 10) Cooperation with:
 - Chief of MRC relevant to premisses of the unit predicted for militarisation for granting organisational-mobilisation assignments to persons not employed in the unit predicted for militarisation, and also for exclusion of persons from the military service duty, delivered in the case of mobilisation and in war-time,
 - Chiefs of communities (mayors, presidents of towns) for designation of persons, transport assets, machines, devices and other articles which can be acquired in the frame of defence support, and were included in the status of the militarised unit;
 - 11) Conducting the activities concerning the methods and procedures for granting organisational-mobilisation assignments to the militarised units and predicted for militarisation, and the methods for preparation of specification of demands for restoration of assets in the militarised units and predicted for militarisation, by:
 - Establishing with the relevant chief of MRC, regarding the premisses of the unit, designations of persons for granting the organisational-mobilisation

określenia przydatności osób do objęcia stanowisk w jednostce zmilitaryzowanej, uwzględniając ich kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz predyspozycje do pełnienia służby w jednostce zmilitaryzowanej,

- informowanie właściwego ze względu na siedzibę jednostki szefa WCR o nadanych i uchylonych przydziałach,
- złożenie wniosku o wyłączenia z obowiązku pełnienia do służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny osobom, którym nadał przydział organizacyjno-mobilizacyjny,
- ustalenie w porozumieniu z organem, któremu podlega jednostka zmilitaryzowana, datę i miejsce zgłoszenia się osób do służby w jednostce zmilitaryzowanej,
- wystawienie wezwania osobom, którym nadano przydziały organizacyjno-mobilizacyjne, po zmilitaryzowaniu jednostki., do służby w jednostce zmilitaryzowanej i przekazuje je organowi, któremu podlega jednostka zmilitaryzowana,
- przesłanie właściwemu ze względu na siedzibę jednostki szefowi wojskowego centrum rekrutacji zapotrzebowanie w celu zaspokojenia potrzeb jednostki zmilitaryzowanej,
- wypełnienie adnotacje o służbie zmilitaryzowanej na karcie przydziału.

4. Diagnoza rozwiązań systemowych odnoszących się do militaryzacji, a wynikających z aktów prawa powszechnie obowiązującego

Ocenę przyjętych rozwiązań systemowych odnoszących się do militaryzacji, a wynikających z aktów prawa powszechnie obowiązującego, w kontekście sprawnej realizacji katalogu przedsięwzięć przypisanych:

assignments, including the lack of adverse assumptions, and specification of usefulness of persons for taking posts in the militarised unit regarding their qualifications and professional experience and predispositions for the service in the militarised unit,

- Informing the chief of MRC who is proper in regard of unit premises about granted and cancelled assignments,
- Submission of a motion for exclusion from the obligation of military service, which takes place in the case of declared mobilisation and at wartime, for persons to whom the organisational-mobilisation assignment was granted,
- Establishing, in agreement with the authority to which the militarised unit is subjected to, the date and place of arrival of persons for the service in the militarised unit,
- Issuing the notifications of appearance for persons to whom the organisational-mobilisation assignments were granted, after militarisation of the unit, for the service in the militarised unit, and handing them over to the authority the militarised unit is subjected to,
- Sending to the chief of the Military Recruitment Centre, proper in regard to the unit premises, the specification fulfilling the demands of militarised unit,
- Filling the assignment card with necessary information about the militarised service.

4. Diagnosis of Systemic Solutions Referring to Militarisation in the Light of Commonly Binding Law

Evaluation of accepted systemic solutions referring to militarisation and resulting from the acts of commonly binding law in the context of efficient realisation of activities assigned to:

- 1) authority which subjected the unit to

- 1) organowi, który objął jednostkę przygotowawczymi do militaryzacji, będący zarazem organem, któremu podlega jednostka przewidziana do militaryzacji, w sprawach przygotowania do objęcia militaryzacją,
- 2) kierownikowi jednostki przewidzianej do militaryzacji oraz adekwatnie kierownikowi jednostki zmilitaryzowanej - przeprowadzono w oparciu o doświadczenia z praktycznej realizacji zadań w przedmiotowym zakresie oraz licznych dyskusji z ekspertami z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Infrastruktury.

Przeprowadzona analiza stanowi podstawę do określenia atutów i słabości w przedmiotowym zakresie.

Na podstawie ich analizy należy stwierdzić, że wydane rozporządzenia Rady Ministrów zawierają szereg błędów, które w istotny sposób wpływają na realizację zadań przez kierowników jednostek przewidzianych do militaryzacji oraz adekwatnie kierowników jednostek zmilitaryzowanych.

Zdaniem autorów do wysoce problematycznych kwestii – pojawiających się w procesie realizacji zadań związanych z kadrowym zabezpieczeniem jednostek zmilitaryzowanych – wymagających zmian, wyjaśnień lub doprecyzowania należą:

- ***sposób nadawania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych***

Zgodnie z przepisami *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r.*, obowiązek nadawania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych przeniesiony został w całości na kierownika jednostki przewidzianej do militaryzacji lub jednostki zmilitaryzowanej (dotyczy to zarówno pracowników etatowych jednostki przewidzianej do militaryzacji, jak i również osób niebędących etatowymi pracownikami, tj. rezerw osobowych będących w zasobach właści-

preparations for militarisation, and which at the same time is the authority to which the unit predicted for militarisation is subjected to in the preparatory matters for subjection to militarisation,

- 2) manager of the unit predicted for militarisation, and adequately the manager of the militarised unit - was carried out on the base of experiences on practical realisation of tasks in the subjective scope and numerous discussions with experts from the Ministry of Internal Affairs and Administration and the Ministry of Infrastructure.

The above analysis is a basis for identification of advantages and drawbacks of the subject matter.

Basing on their analysis it can be stated that the issued dispositions of the Board of Ministers include some errors significantly affecting realisation of tasks by the managers of units predicted for militarisation, and adequately the managers of militarised units.

In opinion of the authors there are following doubtful questions in the process of realisation of tasks connected with providing demanded personnel to the militarised units which have to be changed, explained, or detailed:

- ***A way for granting the organisational-mobilisation assignments***

according to regulations of *disposition of the Board of Ministers from 24 May, 2022*, the obligation for granting the organisational-mobilisation assignments was transferred entirely into the manager of the unit predicted for militarisation, or the militarised unit, (it concerns both the full-time employees of the unit predicted for militarisation, and the persons who are not full-time employees, i.e. the human resources of the military recruitment centres of the relevant territory), despite the fact that now the manager of the unit predicted

wych terytorialnie wojskowych centrów rekrutacji), mimo, że aktualnie nie ma formalnoprawnych możliwości wzywania przez kierownika jednostki przewidzianej do militaryzacji lub jednostki zmilitaryzowanej osób niebędących ich etatowymi pracownikami do nadania przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego. W konsekwencji obowiązek nałożony na kierownika jednostki opóźnia, a w wielu przypadkach uniemożliwia nadawanie przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych osobom spoza etatu jednostki.

- ***sposób sporządzenia zapotrzebowania na uzupełnienie rezerw osobowych jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych***

W świetle upoważnienia ustawowego określonego w art. 605 ust. 4 *ustawy o obronie Ojczyzny w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r.* nie można określić wzoru zapotrzebowania na uzupełnienie rezerw osobowych jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych, gdyż wykraczało to by poza zakres upoważnienia ustawowego. Sytuacja ta sprawia, że sporządzanie – przez kierowników jednostek przewidzianych do militaryzacji lub zmilitaryzowanych – zapotrzebowań na uzupełnienie rezerw osobowych, które mogą obejmować setki, a w niektórych przypadkach nawet tysiące osób wraz z ich szczegółowymi danymi osobowymi, jest czasochłonne i tym samym znacząco utrudnia wykonywanie pozostałych zadań realizowanych przez te jednostki, w tym na przykład związanych z wyłączeniem od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej oraz zmianami w strukturze organizacyjnej tych jednostek. W związku z powyższym, w ocenie autorów należałoby rozważyć nowelizację upoważnienia ustawowego określonego w art. 605 ust. 4 *ustawy o obronie Ojczyzny* celem umożliwienia określenia w akcie wykonawczym wzo-

for militarisation, or the militarised unit, has not any formal-legal possibilities to summon the persons who are not their full-time employees for granting an organisational-mobilisation assignment. In consequence the obligation imposed on the manager of the unit can delay, and in many cases can make impossible, any granting of the organisational-mobilisation assignments to persons who are not full-time employees of the unit.

- ***A way for preparation of specification of demands for restoration of personnel resources of units predicted for militarisation and militarised***

in the light of the law empowerment specified in art. 605 pos. 4 *of the Homeland Defence Act in disposition of the Board of Ministers from 24 May, 2022* any pattern of the specification of demands for restoration of personnel resources in units predicted for militarisation or militarised cannot be specified as it could exceed the limit of the law empowerment. This situation makes that the preparation of specifications of demands for restoration of personnel resources by the managers of units predicted for militarisation or militarised is a time consuming action, especially if it concerns hundreds, and in some cases, thousands, persons with their detailed personal data, what significantly harms the execution of remaining tasks performed by these units, including for instance exclusion from the obligation of active military service and the changes in the organisational structures of these units. Regarding the above, the authors represent an opinion that an updating could be needed for the law empowerment specified in art. 605, pos. 4 *of the Homeland Defence Act* in order to make a possibility to determine in the executive act a pattern for the specification of demands for restoration of personnel resources in units predicted for militarisation and militarised.

ru zapotrzebowania na uzupełnienie rezerw osobowych jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych.

- **sposób uzupełniania rezerw osobowych jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych**

Zgodnie z przepisami *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r.* w przypadku przesłania przez kierownika jednostki przewidzianej do militaryzacji lub zmilitaryzowanej do WCR zapotrzebowania na uzupełnienie rezerw osobowych, przedmiotowy dokument powinien zawierać także odpowiednio dane pracowników zatrudnionych w jednostce przewidzianej do militaryzacji lub osób służących w jednostce zmilitaryzowanej, którym już nadano przydziały na stanowiska wymienione w ww. wykazie, obejmujące: imię (imiona), nazwisko, imię ojca, numer PESEL, adres zamieszkania oraz serię i nr karty przydziału. Nadawanie oraz uchylanie przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych w świetle omawianej regulacji prawnej jest procesem ciągłym, uzależnionym w znacznej mierze od kwestii związanych z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy. Autorzy zauważają, że rozwiązania prawne, które obowiązywały przed wejściem w życie przedmiotowego rozporządzenia, pozwalały na uzupełnianie osobami (rezerwami osobowymi) z zasobów WCR (spadkobiercy WKU) wybranych stanowisk ujętych w etacie jednostki zmilitaryzowanej na podstawie zapotrzebowania, w którym ujmowało się wyłącznie stanowiska wymagające uzupełnienia, co w pełni umożliwiło zaspokojenie potrzeb etatowych jednostek zmilitaryzowanych.

- **sposób ustalania przeznaczenia osób do nadania przydziałów**

Zgodnie z przepisami *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r.* kierownicy jednostek przewidzianych do objęcia militaryzacją lub jednostek

- ***A way of restoring the human resources by units predicted for militarisation and militarised***

According with regulations of *disposition of the Board of Ministers from 24 May, 2022* in the case of sending the specification of demands for restoration of human resources by the manager of the unit predicted for militarisation or militarised to the MRC, the subjective document has to include also respective data of employees employed in the unit predicted for militarisation, or persons being in service in the militarised unit to whom the assignments on the posts listed in the above mentioned specification have been already granted, including: name (names), surname, father's name, ID number, residence address and series and number of the assignment card. Granting and cancellation of the organisational-mobilisation assignments is a continuous process in the light of the discussed legal regulation which depends in significant degree on questions connected with concluding and dissolving the relations of work. The authors maintain that legal solutions which were in force before the subjective disposition became effective allowed a restocking of personnel (human resources) from the MRC assets (successors of Military Draft Boards, MDB) for selected posts included in the status of the militarised unit on the base of a requisition which included exclusively the posts which had to be restored to fulfil entirely the statutory demands of the militarised units.

- ***A way for establishing designations of persons with granted assignments***

According with regulations of *disposition of the Board of Ministers from 24 May, 2022* the managers of units predicted for militarisation or militarised units are obliged to issue the organisational-mobilisation assignment cards

zmilitaryzowanych zobligowani są do wydawania kart przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego pracownikom tych jednostek na stanowiska służbowe ujęte w etacie jednostki zmilitaryzowanej, po wcześniejszym przeprowadzeniu ustaleń przeznaczenia osób do nadania przydziałów z szefem WCR właściwym ze względu na siedzibę jednostki zmilitaryzowanej. Regulacja ta jest niedookreślona, w konsekwencji czego karty przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego do jednej jednostki będą otrzymywać osoby z różnych miejscowości kraju.

- ***sposób doręczania wezwań do służby w podległych jednostkach przewidzianych do militaryzacji lub zmilitaryzowanych***

W ocenie autorów zaangażowanie organów nakładających zadania kierownikom jednostek przewidzianych do militaryzacji lub zmilitaryzowanych w doręczanie wezwań do służby w podległych jednostkach przewidzianych do militaryzacji lub zmilitaryzowanych jest niezasadne ze względu na możliwą dyslokację takich jednostek w różnych częściach kraju. Zasadne wydaje się, aby czynność tą realizowali kierownicy jednostek objętych militaryzacją.

- ***tryb nadawania karty przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego***

Autorzy zauważają, iż z treści wzoru karty przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego wynika, że osoba, której nadano przydział zobligowana jest w chwili dostarczenia jej karty potwierdzić odbiór karty mimo, że karta nie będzie podpisana przez kierownika jednostki przewidzianej do objęcia militaryzacją lub kierownika jednostki zmilitaryzowanej. Zgodnie ze wzorem, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r., kierownik jednostki przewidzianej do objęcia militaryzacją lub jednostki zmilitaryzowanej składa podpis na karcie dopiero w momencie stawienia się oso-

for the employees of these units for the statutory posts included in the status of militarised unit after previous consultations on designations of persons for granting the assignments with the chief of the MRC relevant to premises of the militarised unit. This regulation is not precisely determined, and in consequence the cards of organisational-mobilisation assignments for one unit can be received by persons in different places in the country.

- ***A way of summoning for the service in subjected units predicted for militarisation or militarised***

The authors represent an opinion that any engagement of the authorities imposing the tasks on the managers of units predicted for militarisation or militarised into the summoning for the service in subjected units predicted for militarisation or militarised is unreasonable because such units can be placed in different parts of the country. It seems to be reasonable if this action could be performed by the managers of units subjected to militarisation.

- ***A procedure for granting cards of organisational-mobilisation assignments***

The authors note that the content of the pattern of the organisational-mobilisation assignment card indicates that a person with the granted assignment is obliged to confirm the acceptance of the card in the moment of its delivery despite the fact that the card is not signed by the manager of the unit predicted for militarisation, or the manager of militarised unit. According with the pattern included in the annex to *disposition of the Board of Ministers from 24 May, 2022* the manager of the unit predicted to subjection to militarisation, or militarised unit, puts the signature in the card just in a moment of appearance of a person summoned for the service, or person's release from the

by powołanej do służby lub jej zwolnienia z obowiązku służby w jednostce zmilitaryzowanej. W związku z powyższym, zasadne jest przededagowanie wzoru karty przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego w taki sposób, aby karta przed wysłaniem jej do osoby powołanej do służby była podpisana przez kierownika jednostki przewidzianej do objęcia militaryzacją lub jednostki zmilitaryzowanej. Tym bardziej, że zgodnie z przepisami karnymi *ustawy o obronie Ojczyzny* za uchylanie się od służby w jednostkach zmilitaryzowanych grożą określone sankcje karne, których nie wskazano w karcie.

- *sposób ochrony obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa*

Brak uregulowań w zakresie możliwości zabezpieczania uzbrojenia i wyposażenia przez organy nakładające zadania (wojewoda, właściwy minister) jednostkom zmilitaryzowanym w zakresie realizacji zadań związanych z ochroną obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa.

5. Podsumowanie

Konstatując należy stwierdzić, że w toku prowadzonego badania ustalono, że przyjęte rozwiązania w zakresie militaryzacji wymagają nie tylko doprecyzowania zakresu kompetencyjnego, ale również zadań stawianych przed kierownikami jednostek przewidzianych do militaryzacji oraz kierownikami jednostek zmilitaryzowanych. Szczegóły wymagające doprecyzowania lub zmian zostały przedstawione we wnioskach w końcowej części artykułu.

Autorzy stwierdzili, że przyjęte rozwiązania systemowe nie dają możliwości sposobu organizacji i realizacji przedsięwzięć dotyczących militaryzacji oraz precyzyjnego

service duty in the militarised unit. Regarding the above, it seem reasonable to reedit the pattern of the organisational-mobilisation assignment card in a way securing the signature of the manager of the unit predicted for subjection to militarisation, or militarised unit, before its sending to the person summoned for the service. It is more important, as according with the penalty regulations of *The Homeland Defence Act* any evasion of the service in the militarised units is threatened with specific penalty sanctions which are not indicated in the card.

- *A way of protection of objects of special importance for state security and defence*

There is a lack of regulations for possibilities of providing a protection to weapon systems and the equipment by the authorities imposing the tasks (governor, relevant minister) on the militarised units concerning the realisation of tasks connected with protection of objects of special importance for the state security and defence.

5. Summary

Summing it up, a statement could be justified in effect of conducted investigations, that solutions accepted for the militarisation have to be more precise not only over the limits of competences, but over the tasks imposed for the managers of units predicted for militarisation, and managers of militarised units, as well. Details requiring more accurate descriptions or changes were presented in final conclusions of the paper.

The authors stated that the accepted systemic solutions cannot provide the possibilities for organisation and realisation of activities concerning the militarisation, and for precise preparation of operational proce-

opracowania procedur działania, a tym samym nie zapewniają pewnego rodzaju standaryzacji, do której powinniśmy dążyć. Ponadto, problematyka militaryzacji jest procesem złożonym wymagającym nie tylko czytelnych rozwiązań prawnych, ale również przygotowania ekspertów koordynujących ten obszar w jednostce objętej przygotowaniem do militaryzacji. Aktualnie osób posiadających wiedzę w tym zakresie jest niewiele, więc tym bardziej rozwiązania proceduralne obejmujące czynności: organu wnioskującego o objęcie militaryzacją; organu, który objął jednostkę przygotowaniem do militaryzacji oraz kierownika jednostki przewidzianej do militaryzacji i kierownika jednostki zmilitaryzowanej muszą być czytelne.

Ewentualne zmiany dotyczące przedstawionej problematyki powinny uwzględniać wnioski i propozycje osób nie tylko zajmujących się tą problematyką, ale również posiadających wiedzę instytucjonalno-historyczną w tym obszarze.

dures, and by the same they do not assure a certain level of standardisation which we have to achieve. Moreover, the militarisation is a complex process requiring not only the legible legal solutions, but professional experts coordinating this sector in the unit subjected to preparations for militarisation, as well. Now, there is a limited number of persons having a knowledge in this domain and for that it is more important that procedural solutions encompassing activities of: the authority applying for subjection to militarisation; the authority which subjected the unit to preparations for militarisation; and the manager of the unit predicted for militarisation, have to be legible.

Any changes concerning presented questions shall take into account not only the conclusions and proposals of persons dealing with such questions, but also of those having an institutional-historic knowledge in this domain.

Literatura / Literature

- [1] Kitler, W., Drabik, K., Szostek, I. (red.). (2014). System bezpieczeństwa narodowego RP. Wybrane problemy. Warszawa: Akademia Obrony Narodowej.
- [2] Królikowski, H. (red.). (2023). Obrona Ojczyzny. Komentarz. Warszawa: Wydawnictwo Kluwer Polska.
- [3] Misiuk, A. (2018). Administracja porządku i bezpieczeństwa publicznego, Zagadnienia prawno-ustrojowe. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
- [4] Sulowski, S., Brzeziński, M. (2014). Trzy wymiary współczesnego bezpieczeństwa. Warszawa: Elipsa.
- [5] Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, Dz. U. poz. 655 z późn. zm.
- [6] Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, Dz. U. z 2023 r. poz. 1018.
- [7] Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, Dz. U. z 2023 r. poz. 171 ze zm.
- [8] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie militaryzacji, Dz. U. poz. 1198.
- [9] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie sposobu i trybu nadawania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych oraz sporządzania zapotrzebowania na uzupełnienie potrzeb jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych, Dz.U. poz. 1197.

